

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

ANOTACE:

Prostřednictvím aktivity si žáci uvědomí nutnost ověřování informací z více zdrojů. Ve skupinách zanalyzují pět článků týkajících se stejné události uveřejněných na různých informačních serverech. Porovnají jejich obsah, styl i důvěryhodnost a rozbor pak dokončí ve společné diskusi, kdy se pokusí dané informační servery vyhledat v seznamu českých a slovenských proruských webů. Aktivitu lze realizovat před i po projekci.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

GV: MV, VMEGS, OSV

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí, kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

DOPORUČENÝ VĚK: 15+

CÍLE:

Žáci:

- posílí svou schopnost kriticky vyhodnocovat informace z nedůvěryhodných zdrojů;
- provedou analýzu pěti článků a porovnají jejich obsah a objektivitu;
- uvědomí si nutnost ověřování informací z více zdrojů;
- uvědomí si důležitost ověřování nezávislosti informačních zdrojů.

DĚLKA: 45 min. (včetně projekce)

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LISTY 1–5**
- **MATERIÁL** pro každou skupinu
- psací potřeby
- LIST PRO PEDAGOGY

POSTUP:

1. Rozdělíme žáky do pěti skupin.
2. Každé skupině dáme jeden **PRACOVNÍ LIST (1–5)**. Pracovní listy obsahují ukázky z článků informujících o stejné události vydaných pěti různými informačními servery. Úkolem skupin je přečíst si text a následně zodpovědět otázky:
 1. O čem článek je?
 2. Jak danou událost prezentuje?
 3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity?

4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

3. Necháme žákům dostatečný čas na práci i diskusi ve skupinách.

4. Když jsou žáci hotoví, prezentují mluvčí jednotlivých skupin „své“ články a závěry, ke kterým došli. Pro ilustraci stylu mohou přečíst krátké úryvky.

5. V následující diskusi shrneme analýzy jednotlivých skupin. Ptáme se žáků, v čem se články, které přečetli, nejvíce liší a které z nich by označili za nezávislé.

6. Rozdáme skupinám zdroje jejich článků (viz LIST PRO PEDAGOGY) a **MATERIÁL** – seznam 42 českých a slovenských webů šířících ruskou propagandu, který zveřejnil např. server Echo24, a vyzveme žáky, aby se v seznamu pokusili vyhledat weby, na kterých byl uveřejněn článek z jejich pracovního listu.

REFLEXE:

Závěrečnou reflexi provedeme formou diskuse. Ptáme se žáků, zda se na seznamu objevil server, jehož článek považovali za důvěryhodný. Pokud ano, jaký to v nich vyvolává pocit? Jakými prostředky si konkrétní článek získal jejich důvěru? Byl spíš věcný, nebo expresivní? Na jaké cílové skupiny se články z těchto serverů zaměřují a proč? Zdůrazníme žákům nutnost ověřování informací z více zdrojů a současně i nutnost ověřování nezávislosti samotných zdrojů, které využíváme.

POZNÁMKA:

Aktivitu můžeme realizovat i tak, že žákům zadáme, aby články o daném tématu na internetu sami vyhledali. V tomto případě doporučujeme dopředu si připravit ukázkou jednoho článku z některého z proruských webů a jednoho článku z webu nezávislého. Zajistíme tím vyznění aktivity.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu jsem realizoval ve 3. ročníku střední školy, oboru kosmetické služby. Žákyně velmi aktivně pracovaly a o článcích z různých zdrojů ke stejnému tématu živě diskutovaly. Jako nejvíce manipulační byl jednoznačně vyhodnocen článek z pracovního listu č. 4. Vyhledání příslušných proruských webů, z nichž pocházely některé články, nečinilo žákyním žádné problémy. Trochu jim však dělalo potíže slovo „spektákl“, jehož význam jsem vysvětlil; na základě tohoto neporozumění jsem požádal žákyně, aby si v ukázkách podtrhly slova cizího původu. Přejatá slova i publicistický styl jsme již dříve probírali, takže jsem uvedenou aktivitu využil i k zopakování této části učiva.

Aktivita je nesporným přínosem pro výuku a jejím vítaným zpestřením, protože vedle zmíněných klíčových kompetencí a cílů rovněž přispívá k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti. Dále ji lze využít v souladu s katalogem požadavků k maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury, a to v rovině porozumění textu a jeho částem, kde by měl žák umět rozpoznat prvky manipulace a podbízivosti, odlišit domněnky od faktických konstatování a vystihnout komunikační záměr textu. Aktivita se do jisté míry týká i moderních dějin našeho státu, kdy lze skrze současnou proputinovskou propagandu připomenout ruskou propagandu související se srpnovými událostmi roku 1968.

Milan Zachodil, Soukromá střední odborná škola Břeclav, s. r. o.

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

Přečtěte si následující ukázkou z článku a zodpovězte tyto otázky:

1. O čem článek je?
2. Jak danou událost prezentuje?
3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity – je věcný, nebo expresivní?
4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

Americký konvoj vyrazil z Estonska, v Česku bude za týden

22. 3. 7:27

Američtí vojáci zamířili na domovskou základnu v Německu, cesta jim potrvá 13 dní.

Tallinn - Desítky amerických vojenských vozidel společně s vojáky vyrazily z Estonska na cestu dlouhou téměř 2000 kilometrů zpátky na domovskou základnu v Německu.

Konvoj by měl mezi 29. březnem a 1. dubnem projet i Českou republikou. Vojáci se vrací z cvičení v rámci operace Atlantic Resolve (Atlantické odhodlání). (...)

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

Přečtěte si následující ukázkou z článku a zodpovězte tyto otázky:

1. O čem článek je?
2. Jak danou událost prezentuje?
3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity – je věcný, nebo expresivní?
4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

Americký konvoj v Praze čeká bouřlivé přivítání

© AFP 2015 / Jewel Samad

08:40 28.03.2015 (aktualizováno 08:47 28.03.2015)

Gajane Chanova

Americký konvoj, který je zamýšlen jako demonstrace podpory východoevropských partnerů NATO v okamžiku zhoršení vztahů mezi Ruskem a EU kvůli ukrajinskému konfliktu, vyvolal v České republice skutečný poprask.

Množí se protesty různých občanských hnutí, což se klidně může přetavit do protestů na ulicích a silnicích, po kterých kolona amerických obrněnců pojedou. Vláda občany vyzývá ke zdrženlivosti. A přívrženci euroatlantické solidarity se zase rozhodli uspořádat protest proti protestům. (...)

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

Přečtěte si následující ukázkou z článku a zodpovězte tyto otázky:

1. O čem článek je?
2. Jak danou událost prezentuje?
3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity – je věcný, nebo expresivní?
4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

Kolona jako spektakl

23. 3. 2015 / Štěpán Steiger

Ministr obrany psal (18. tm. v Právu) o koloně vojenských (amerických) vozidel, o jejímž pohybu nás denně nezapomínají informovat média (jakoby šlo vojenské cvičení nejméně invazního rozsahu), jako o „investici“ i „symbolu“: investici „do naší vlastní bezpečnosti“ a symbolu, proto „přesun přes naše území nemá jen aspekt technický, ale také signální. Má demonstrovat připravenost Aliance, její jednotu i vojenskou sílu.“

Generál Petr Pavel, náčelník generálního štábu, řekl o konvoji (v interview rovněž v Právu a to 21. tm.), že „je to vnitřní strategická komunikace“ (!), „kterou Američané (!) a Aliance chtějí dát najevo: Jsme tady i pro vás, nenecháme vás v tom samotné.“ (Všimněte si a ptejte se se mnou – proč uvádí generál Američany zvlášť, když jsou členy Aliance, která by nás ochránila/ubránila?) (...)

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

Přečtěte si následující ukázkou z článku a zodpovězte tyto otázky:

1. O čem článek je?
2. Jak danou událost prezentuje?
3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity – je věcný, nebo expresivní?
4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

Strykery doprovází lehká radiace? Vláda ČR neměla možnost průjezdu konvoje zabránit, ani kdyby chtěla. O plánu se dozvěděla až jako poslední. Vítání zbraní dětmi připomíná propagandu Hitlerjugend!

Bře 29, 2015

O nás bez nás. Tak by se dala nazvat situace, která předcházela dnešnímu vstupu amerických vojsk na území České republiky. Jak naší redakci sdělil důvěrný zdroj z okolí vlády, o přejezdu amerických vojsk přes Českou republiku bylo rozhodnuto již v polovině února a tato skutečnost byla české vládě oznámena vojenskou nótou z velení Severoatlantické aliance v Bruselu. Zděšení, které zavládlo na úřadu vlády, by se dalo nejlépe vystihnout slovem „panika“. Narychlo připravené schválení ze strany vlády, bez účasti parlamentu a bez projednání bezpečnostním výborem, mělo zamaskovat naprostou zoufalost a bezzubost české vlády ve věci garance suverenity českého území. (...)

-VK-

Šéfredaktor AE News

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

Přečtěte si následující ukázkou z článku a zodpovězte tyto otázky:

1. O čem článek je?
2. Jak danou událost prezentuje?
3. Jaké výrazové prostředky jsou v něm použity – je věcný, nebo expresivní?
4. Prezentuje článek fakta, nebo osobní názory a domněnky?
5. Působí na vás článek důvěryhodně? Svou odpověď zdůvodněte.

Americký konvoj vítaly podél cest stovky lidí

AKTUALIZUJEME 29. března 2015 | Echo24, čtk

Do České republiky už vjely vozy konvoje americké armády, jejíž vojáci se vracejí ze cvičení v Pobaltí na domovskou základnu v Německu. Jako první překročili hranice v Náchodě, odkud zamířili dále do Pardubic. O něco později přešli hranice u Bohumína a zamířili dál do Vyškova. Odpoledne pak projížděli Harrachovem, odkud pokračovali do Liberce. V těchto městech přenocovali. V pondělí dorazí do Prahy.

Američtí vojáci už dorazili na převážně obrněných transportérech Stryker a terénních autech Humvee do Vyškova a také do Pardubic a lidé je po cestě vítali. Část konvoje, která vjela do České republiky přes hraniční přechod v Harrachově, se několik hodin zdržovala na polské straně. Českým územím projede do středy zhruba 500 amerických vojáků ve 115 vozidlech. (...)

POROVNÁNÍ ČLÁNKŮ

V únoru 2015 uveřejnil zpravodajský server Echo24 seznam českých a slovenských webů šířících ruskou propagandu. Seznam sestavil Juraj Smatana, slovenský středoškolský učitel a aktivista.

www.svetkolemnas.info
www.zvedavec.org
www.ac24.cz
www.rodinajezaklad.sk
www.stopautogenocide.sk
www.osud.cz
<http://czech.ruvr.ru/>
<http://slovak.ruvr.ru>
www.zemavek.sk
<http://panobcan.sk/>
www.czechfreepress.cz
<http://vaseforum.sk/blog/>
www.slobodnyvysielac.sk
www.hlavnespravy.sk
www.badatel.sk, www.badatel.net
www.protiprudu.org
www.beo.sk
<http://obcianskytribunal.sk/blog/>
www.sho.sk
www.voxvictims.com/
<http://freeglobe.parlamentnilisty.cz/>
www.magnificat.sk
www.freepub.cz
<http://vkpatriarhat.org.ua/cz/>
www.spolocnostsbm.com
<http://svobodnenoviny.eu>
<http://www.auria.sk/blog/>
<http://afinabul.blog.cz/>
www.dolezite.sk
www.inespravy.sk
www.nadhlad.com
www.ze-sveta.cz
<http://nwoo.org>
<http://orgo-net.blogspot.sk>
www.cez-okno.net
www.vlastnihlavou.cz
www.neskutocne.sk
www.bezpolitickekorektnosti.cz
www.eiaktivity.sk
www.nazorobcana.sk
www.alternews.cz

<http://pravdive.eu/index.php>
www.aeronet.cz
www.slovenskeslovo.sk
www.cz.sputniknews.com

Zdroj: <http://echo24.cz/a/isYwV/42-ceskych-a-slovenskych-webu-ktere-siri-ruske-lzi>

Poznámka: Na seznam byl přidán informační server Sputnik Česká republika.

ZDROJE POUŽITÝCH ČLÁNKŮ

PRACOVNÍ LIST 1

Americký konvoj vyrazil z Estonska, v Česku bude za týden

Zdroj: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/americky-konvoj-vyrazil-z-estonska-do-ceska-dorazi-za-tyden/r~710c0fecd05c11e4994f002590604f2e/> (zkráceno)

film

PRACOVNÍ LIST 2

Americký konvoj v Praze čeká bouřlivé přivítání

Zdroj: <http://cz.sputniknews.com/nazory/20150328/175650.html#ixzz3hJaDIzgN> (zkráceno)

PRACOVNÍ LIST 3

Kolona jako spektakl

Zdroj: <http://blisty.cz/art/76893.html#sthash.GMpMPvoU.dpuf> (zkráceno)

PRACOVNÍ LIST 4

Strykery doprovází lehká radiace? Vláda ČR neměla možnost průjezdu konvoje zabránit, ani kdyby chtěla. O plánu se dozvěděla až jako poslední. Vítání zbraní dětmi připomíná propagandu Hitlerjugend!

Zdroj: <http://aeronet.cz/news/strykery-doprovazi-lehka-radiace-vlada-cr-nemela-moznost-prujezdu-konvoje-zabranit-ani-kdybychtela-o-planu-se-dozevedela-az-jako-posledni-vitani-zbrani-detmi-pripomina-propagandu-hitlerjugend/> (zkráceno)

PRACOVNÍ LIST 5

Americký konvoj vítaly podél cest stovky lidí

Zdroj: <http://echo24.cz/a/wmAgG/americky-konvoj-vitaly-podel-cest-stovky-lidi> (zkráceno)